

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2009 – 2014

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

2010/2307(INI)

10.2.2011

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με «Νεολαία σε κίνηση» – ένα πλαίσιο για τη βελτίωση των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (2010/2307(INI))

Επιτροπή Πολιτισμού και Παιδείας

Εισηγητής: Milan Zver

Συντάκτρια γνωμοδότησης (*):
Jutta Steinruck, Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

(*): Διαδικασία συνδεδεμένων επιτροπών – Άρθρο 50 του Κανονισμού

PR_INI

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ	9

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με «Νεολαία σε κίνηση» - ένα πλαίσιο για τη βελτίωση των ευρωπαϊκών συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης (2010/2307(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 15ης Σεπτεμβρίου 2010 με τίτλο «Νεολαία σε κίνηση – μια πρωτοβουλία για την ενεργοποίηση των δυνατοτήτων των νέων με στόχο την επίτευξη έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση» (COM(2010)0477),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 3ης Μαρτίου 2010 με τίτλο «Ευρώπη 2020. Στρατηγική για έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη» (COM(2010)2020),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 18ης Μαΐου 2010 με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία – Επένδυση και ενδυνάμωση»¹,
- έχοντας υπόψη την απόφαση του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2009 για το ευρωπαϊκό έτος εθελοντικών δραστηριοτήτων που προωθούν την ενεργό συμμετοχή του πολίτη²,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 12ης Μαΐου 2009 σχετικά με ένα στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020»)³,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 11ης Μαΐου 2010 σχετικά με την κοινωνική διάσταση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και για τις ικανότητες που υποστηρίζουν τη διά βίου μάθηση και για την πρωτοβουλία «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας»⁴,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 2010⁵ σχετικά με τη νέα στρατηγική για την απασχόληση και την ανάπτυξη, και ιδίως το σημείο που επιβεβαιώνει τους πρωταρχικούς στόχους για βελτίωση των βαθμίδων εκπαίδευσης,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών της 28ης Ιανουαρίου 2011 σχετικά με τη «Νεολαία σε κίνηση» (CdR 292/2010), και τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής και Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της XXης Μαρτίου 2011,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2010)0166.

² EE L 17 της 22.1.2010, σ. 43.

³ EE C 119 της 28.5.2009, σ. 2.

⁴ EE C 135 της 26.5.2010. σ. 2 και σ. 8.

⁵ http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/council_conclusion_17_june_en.pdf

- έχοντας υπόψη τα άρθρα 165 και 166 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A7-0000/2011),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι, υπό το πρίσμα της στρατηγικής «ΕΕ 2020», οι γνώσεις και δεξιότητες των νέων είναι απαραίτητες για την επίτευξη των στόχων της έξυπνης, χωρίς αποκλεισμούς και διατηρήσιμης ανάπτυξης,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η νεολαία διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στους πέντε πρωταρχικούς στόχους της ΕΕ για το 2020: απασχόληση, έρευνα και καινοτομία, κλίμα και ενέργεια, εκπαίδευση και καταπολέμηση της φτώχειας,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η «Νεολαία σε κίνηση» ενισχύει την υφιστάμενη στρατηγική της ΕΕ για τη νεολαία (COM(2009)0200) εξοπλίζοντας τους νέους με τις γνώσεις και τις δεξιότητες που χρειάζονται ώστε να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η «Νεολαία σε κίνηση», μια εμβληματική πρωτοβουλία της στρατηγικής «ΕΕ 2020», αποσκοπεί να καταστήσει πιο ελκυστική την ανώτερη εκπαίδευση στην Ευρώπη και να αναβαθμίσει τη συνολική ποιότητα σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και την ποιότητα της κινητικότητας σπουδαστών και εργαζομένων με την καλύτερη αξιοποίηση των υφιστάμενων ευρωπαϊκών προγραμμάτων,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, λόγω της οικονομικής κρίσης, τα κράτη μέλη περικόπτουν τις επενδύσεις στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, γεγονός που πλήττει άμεσα τις προοπτικές των νέων για το μέλλον, ενώ παράλληλα η Ευρώπη αντιμετωπίζει μια ολοένα και μεγαλύτερη δημογραφική πρόκληση όσον αφορά την επίτευξη των επιθυμητών επιπέδων ανάπτυξης,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το οικονομικό κόστος των μειωμένων επιδόσεων στην εκπαίδευση είναι πολύ μεγαλύτερο από το κόστος της χρηματοπιστωτικής κρίσης,
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαίδευση είναι θεμελιώδης για την προώθηση της δημιουργικότητας και των δυνατοτήτων καινοτομίας των νέων· λαμβάνοντας υπόψη ότι η εκπαίδευση παρέχει στους ανθρώπους τα απαραίτητα εργαλεία για τη διανοητική και κοινωνική τους ανάπτυξη,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με διάφορες έρευνες προκύπτει ότι η κινητικότητα συμβάλλει στο αίσθημα του ατόμου ότι είναι πολίτης της Ευρώπης και στη συμμετοχή του στις δημοκρατικές διαδικασίες,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία της Μπολόνια, κατά την πρώτη δεκαετία της, αντιμετώπισε πολλά προβλήματα κατά την υλοποίηση των στόχων της για

την ανάπτυξη του χώρου ανώτερης εκπαίδευσης της Ευρώπης,

- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής φοίτησης είναι καθοριστικής σημασίας τόσο για την πρόληψη του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού και της φτώχειας για τους νέους όσο και για τη βελτίωση και διευκόλυνση της πρόσβασής τους στην αγορά εργασίας,
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κρίση τόνισε την ανάγκη να μεταρρυθμίσουμε τις οικονομίες και τις κοινωνίες μας, και την επείγουσα ανάγκη υψηλής ποιότητας συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ως στήριγμα αυτών των μεταρρυθμίσεων, ώστε η Ευρώπη να είναι καλύτερα προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις του σήμερα και του αύριο,
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εθελοντισμός συνιστά σημαντική ευκαιρία για την απόκτηση περισσότερων δεξιοτήτων, βοηθώντας τα άτομα να αναπτύξουν ένα αίσθημα κοινωνικής ευθύνης, ιδιαίτερα στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Έτους Εθελοντισμού 2011,
- II. λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι καθοριστικής σημασίας να συμμετάσχουν οι νέοι στη διαδικασία λήψης αποφάσεων ώστε να γνωρίσουν τη διαδικασία και να διασφαλιστεί η ενεργός συνεισφορά των απόψεών τους σε μια στρατηγική για τη νεολαία,

Γενικά σχόλια και οικονομική υποστήριξη

1. επικροτεί τη «Νεολαία σε κίνηση» ως πολιτική πρωτοβουλία για την ενίσχυση των υφιστάμενων προγραμμάτων για την εκπαίδευση, την κινητικότητα και τους νέους και ως ενθάρρυνση προς τα κράτη μέλη για να επιτύχουν τους στόχους της στρατηγικής «ΕΕ 2020»·
2. επισημαίνει ότι η επένδυση στην εκπαίδευση είναι αναμφίβολα απαραίτητη για κάθε μορφής διατηρήσιμης μεγέθυνσης και ανάπτυξης και ότι, ακόμη και σε εποχές οικονομικής κρίσης, η χρηματοδότηση της νεολαίας και της εκπαίδευσης δεν θα πρέπει να θεωρείται κόστος στο παρόν, αλλά επένδυση στο μέλλον της Ευρώπης·
3. αναγνωρίζει ότι η επιτυχία της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» εξαρτάται κυρίως από την υλοποίηση των βασικών της δράσεων από τα κράτη μέλη· ως εκ τούτου, ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να παρακολουθεί προσεκτικά και να αναλύει τα καίρια ζητήματα κατά την υλοποίηση, με σκοπό να βοηθήσει τα κράτη μέλη κατά τη διαδικασία·
4. καλεί την Επιτροπή να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την αποτελεσματικότητα των βασικών δράσεων της «Νεολαίας σε κίνηση»·
5. καλεί την Επιτροπή να συνεχίσει να επενδύει σε προγράμματα κινητικότητας και νεολαίας όπως η διά βίου μάθηση (Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig), Marie Curie, Erasmus Mundus και Νεολαία εν δράσει·

6. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν μεγαλύτερες επενδύσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα και να στηρίξουν οικονομικά την υλοποίηση των προγραμμάτων κινητικότητας της ΕΕ σε εθνικό επίπεδο·

Νεολαία και κινητικότητα

7. συνιστά στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα να ενισχύσουν τον διαρθρωμένο διάλογο με τις οργανώσεις νέων και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη με σκοπό τη συζήτηση προτεραιοτήτων και δράσεων για τους νέους·
8. συμφωνεί ότι θα πρέπει να αναληφθεί δράση έγκαιρα ώστε να μειωθεί η πρόωρη εγκατάλειψη της σχολικής φοίτησης στο 10%, όπως συμφωνήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής «ΕΕ 2020»· επικροτεί την πρόταση της Επιτροπής για σύσταση του Συμβουλίου για την ενίσχυση των προσπαθειών των κρατών μελών να μειώσουν τα ποσοστά εγκατάλειψης της σχολικής φοίτησης·
9. ζητεί να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή και υποστήριξη στα άτομα που κινδυνεύουν περισσότερο και εκείνα που αναζητούν μια «δεύτερη ευκαιρία» για να επιστρέψουν στην εκπαίδευση αφού την εγκατέλειψαν·
10. καλεί την Επιτροπή να συγκεντρώσει στοιχεία σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο σχετικά με τα πρακτικά εμπόδια στην κινητικότητα και να αναλάβει δράσεις για την άρση αυτών, ώστε να διασφαλιστεί υψηλής ποιότητας κινητικότητα προσιτή σε όλους·
11. επισημαίνει τη σημασία της λήψης μέτρων ώστε να διασφαλιστεί η κινητικότητα των σπουδαστών και η επαρκής κάλυψή τους από συστήματα κοινωνικής περίθαλψης και ιατρικής περίθαλψης και η πλήρης δυνατότητα μεταφοράς επιδομάτων όταν βρίσκονται στο εξωτερικό·
12. αναγνωρίζει ότι οι σπουδαστές με αναπηρία, όπως και οι σπουδαστές με παιδιά, θα πρέπει να λαμβάνουν πρόσθετη στήριξη ώστε να συμμετέχουν στην κινητικότητα·
13. υπογραμμίζει τη σημασία της μη τυπικής εκπαίδευσης, όπως η διαπολιτισμική μάθηση, για την ανάπτυξη σημαντικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων·
14. υπενθυμίζει στα κράτη μέλη να εισαγάγουν τη μάθηση μιας δεύτερης γλώσσας σε μικρή ηλικία (προσχολική ηλικία)· επισημαίνει ότι για όσους δεν γνωρίζουν μια δεύτερη γλώσσα, η κινητικότητα δεν θα μπορέσει να γίνει πραγματικότητα·
15. επικροτεί τις βασικές νέες δράσεις της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση», όπως ο ενιαίος και κεντρικός ιστότοπος για την κινητικότητα, μια κάρτα κινητικότητας και ένα ευρωπαϊκό διαβατήριο δεξιοτήτων, δράσεις που θα αναβαθμίσουν τα χρήσιμα και ήδη υφιστάμενα εργαλεία της κινητικότητας·

Τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ευρώπη και διαδικασία της Μπολόνια

16. τονίζει τη σημασία της έναρξης ενός νέου, πιο εποικοδομητικού διαλόγου μεταξύ

όλων των ενδιαφερόμενων μερών στο πλαίσιο της διαδικασίας της Μπολόνια, αξιοποιώντας τη θετική της εμπειρία, αλλά και τις αποτυχίες της, προκειμένου να βελτιωθεί περαιτέρω·

17. πιστεύει ακράδαντα ότι η αυτονομία των πανεπιστημίων είναι απαραίτητη, αλλά παράλληλα τονίζει την ευθύνη των πανεπιστημίων έναντι της κοινωνίας·
18. επισημαίνει την ανάγκη εξεύρεσης ισορροπίας μεταξύ των συστημάτων ανώτερης εκπαίδευσης αφενός και των αναγκών της οικονομίας και της κοινωνίας γενικότερα αφετέρου, μέσω των κατάλληλων προγραμμάτων σπουδών για μελλοντικές δεξιότητες και θέσεις απασχόλησης·
19. καλεί τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και επιχειρήσεων·
20. ενθαρρύνει τα πανεπιστήμια να προσαρμόσουν τα προγράμματα και τις δομές τους ώστε να καλύπτουν καλύτερα τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και να διερευνήσουν νέες μεθόδους συνεργασίας με εταιρείες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα·
21. συνιστά, αντί για το παγκόσμιο σύστημα κατάταξης των πανεπιστημίων, να θεσπίσει η Επιτροπή ένα σύστημα που θα βασίζεται σε πληροφορίες σχετικά με τα προγράμματα των ευρωπαϊκών πανεπιστημίων, τα οποία θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να ενημερώνουν τακτικά την κοινή γνώμη σχετικά με την απασχολησιμότητα των σπουδαστών σε κάθε πρόγραμμα·

Επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

22. καλεί τα κράτη μέλη να εκσυγχρονίσουν και να αυξήσουν την ελκυστικότητα και την ποιότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) ώστε να προσαρμόζεται στη μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας, η οποία έως το 2020 θα απαιτεί νέες γνώσεις και δεξιότητες με διπλώματα που θα πρέπει να αναγνωρίζονται αμοιβαία σε όλα τα κράτη μέλη·
23. τονίζει τη σημασία της υποστήριξης της κινητικότητας στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και της παροχής στους σπουδαστές EEK πληροφοριών, συμβουλών, καθοδήγησης και δομών υποδοχής όταν βρίσκονται στο εξωτερικό·
24. τονίζει τις δυσκολίες που χαρακτηρίζουν τη μετάβαση στην ανώτερη εκπαίδευση από την EEK και τονίζει ότι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε αυτή η μετάβαση να καταστεί πιο ομαλή·

Η μετάβαση από την εκπαίδευση και την κατάρτιση στην εργασία

25. τονίζει έντονα ότι η ομαλή είσοδος των νέων στην αγορά εργασίας εξαρτάται κυρίως από τον εκσυγχρονισμό των ιδρυμάτων EEK και των πανεπιστημίων, ώστε να διασφαλίζεται ότι τα προγράμματα σπουδών τους ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας·

26. στηρίζει σθεναρά τον στόχο της ΕΕ του 40% των νέων που ολοκληρώνουν τριτοβάθμια (δηλαδή ανώτερη και επαγγελματική) εκπαίδευση·
27. τονίζει τη σημασία εργαλείων καθοδήγησης για νέους που θα τους βοηθούν στις εκπαιδευτικές και επαγγελματικές τους επιλογές από την πρωτοβάθμια εκπαίδευση έως τα ανώτερα επίπεδα της εκπαίδευσης και κατάρτισης, ώστε να λαμβάνουν καλύτερη προετοιμασία για την ομαλή μετάβασή τους στον ενεργό βίο·
28. καλεί τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης να εισαγάγουν μια περίοδο πρακτικής άσκησης υψηλής ποιότητας σε όλα τα προγράμματα σπουδών, ώστε να δίνεται η ευκαιρία στους νέους να γνωρίζουν εξ αρχής τις πραγματικές και πρακτικές απαιτήσεις του εργασιακού περιβάλλοντος·
29. τονίζει ότι ο απώτερος στόχος της πρωτοβουλίας «Νεολαία σε κίνηση» είναι όχι μόνο η βελτίωση των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών συστημάτων και η αύξηση της απασχολησιμότητας των νέων, αλλά και η δημιουργία ενός κοινωνικού περιβάλλοντος στο οποίο όλοι οι νέοι θα μπορούν να αξιοποιούν τις δυνατότητές τους και να εκπληρώνουν τις φιλοδοξίες τους·

ο

ο ο

30. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η «Νεολαία σε κίνηση» είναι μία από τις επτά εμβληματικές πρωτοβουλίες που περιλαμβάνονται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προώθηση της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης. Η «Νεολαία σε κίνηση» απαρτίζεται από 28 βασικές δράσεις και συγκεκριμένα μέτρα για την παροχή περισσότερων ευκαιριών εκπαίδευσης και κατάρτισης για τους νέους μέσω της κινητικότητας και τη διευκόλυνση της μετάβασης των νέων από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία σήμερα καθώς οι νέοι, όντας μία από τις κοινωνικές ομάδες που έχουν πληγεί δριμύτατα από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση, και παράλληλα φέροντας τη μικρότερη ευθύνη για την πρόκλησή της, θα πρέπει να υποστηριχθούν κατά την είσοδό τους στην αγορά εργασίας, για να διασφαλιστεί το δικό τους μέλλον αλλά και να δοθεί ώθηση στην οικονομία. Οι νέοι του σήμερα είναι εκείνοι που θα λαμβάνουν τις αποφάσεις αύριο και είναι ζωτικής σημασίας να είναι σε θέση να αναπτύξουν σήμερα τις δεξιότητες, ικανότητες και γνώσεις που θα τους επιτρέψουν να συνεισφέρουν ενεργά στην ανάπτυξη και στο αειφόρο μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα επόμενα χρόνια και να επιτύχουν τους στόχους της στρατηγικής της ΕΕ για την ανάπτυξη.

Η πρωτοβουλία στοχεύει στην επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της «Ευρώπης 2020» για μείωση του ποσοστού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο από το 15% στο 10% και αύξηση του ποσοστού των ατόμων που διαθέτουν τριτοβάθμια εκπαίδευση από το 31% στο 40% έως το 2020. Η πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου δημιουργεί κινδύνους ανεργίας και φτώχειας για τους νέους, γεγονός που συνεπάγεται υψηλό κοινωνικό και οικονομικό κόστος. Επί του παρόντος, το 14,4% των ατόμων ηλικίας 18-24 ετών στην ΕΕ έχουν λάβει μόρφωση σε επίπεδο χαμηλότερο της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και δεν παρακολουθούν κάποιο πρόγραμμα συμπληρωματικής εκπαίδευσης ή κατάρτισης. Επιπλέον, περίπου το 21% των νέων στην ΕΕ είναι άνεργοι.

Η «Νεολαία σε κίνηση» εστιάζεται στη μαθησιακή κινητικότητα, αλλά θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί ότι η εκπαίδευση που παρέχεται ανταποκρίνεται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και παρέχει τις δεξιότητες και τις γνώσεις που θα χρειαστούν. Έως το 2020 εκτιμάται ότι στο 35% του συνόλου των θέσεων εργασίας θα απαιτούνται υψηλού επιπέδου προσόντα (σε σύγκριση με ποσοστό 29% σήμερα), ποσοστό που αντιστοιχεί σε 15 εκατομμύρια περισσότερες θέσεις εργασίας. Η «Νεολαία σε κίνηση» επιδιώκει να αυξήσει την κινητικότητα των νέων αποσκοπώντας να διασφαλίσει ότι όλοι οι νέοι στην ΕΕ έχουν την ευκαιρία να φοιτήσουν στο εξωτερικό έως το 2020. Η κινητικότητα είναι σημαντική ώστε κάποιος να γνωρίσει άλλες κουλτούρες, αλλά και για να κατανοήσει καλύτερα τη δική του. Ποσοστό μικρότερο του ενός τρίτου του πληθυσμού της ΕΕ διαθέτει πτυχίο ανώτερης εκπαίδευσης, ενώ στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι 40% και στην Ιαπωνία πάνω από 50%, συνεπώς η Ευρώπη θα πρέπει να βελτιώσει αυτό το ποσοστό ώστε να καταστεί πιο ανταγωνιστική σε μια ολοένα και πιο παγκόσμια οικονομία.

Η στρατηγική στοχεύει στην αύξηση της κινητικότητας για όλους τους νέους, όχι μόνο για αυτούς που λαμβάνουν ανώτερη εκπαίδευση. Η υψηλής ποιότητας επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), στην οποία εστίασε η ΕΕ το 2002 στο πλαίσιο της διαδικασίας της Κοπεγχάγης, είναι απαραίτητη για την κάλυψη των μεταβαλλόμενων αναγκών της αγοράς εργασίας του σήμερα. Η «Νεολαία σε κίνηση» θα αυξήσει τη

μαθησιακή κινητικότητα για τους νέους στην ΕΕΚ, γεγονός που με τη σειρά του θα συμβάλει στη μείωση της ανεργίας.

Τα κράτη μέλη της ΕΕ επέδειξαν ήδη βούληση να συνεργαστούν για την επίτευξη της έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης, όταν συμφώνησαν επί της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Είναι θεμελιώδους σημασίας να επιμείνουν σε αυτήν τη δέσμευση, ώστε να διασφαλιστεί ότι οι νέοι της Ευρώπης δεν στερούνται ευκαιρίες να εξελιχθούν και να συνδράμουν στην ενίσχυση της μελλοντικής ευημερίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η παρούσα έκθεση εστιάζει κυρίως στις εκπαιδευτικές πτυχές της «Νεολαίας σε κίνηση», με στόχο τη μείωση των κρουσμάτων πρόωρης εγκατάλειψης της σχολικής φοίτησης, την αύξηση του αριθμού των ατόμων που έχουν ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση, την αύξηση της ελκυστικότητας της ΕΕΚ και την αύξηση της αναγνώρισης της μη τυπικής και της άτυπης εκπαίδευσης. Η «Νεολαία σε κίνηση» συνιστά συγκεκριμένη πολιτική στρατηγική για τους νέους με σκοπό την προώθηση υφιστάμενων προγραμμάτων, και επίσης περιλαμβάνει βασικές νέες δράσεις για τα επόμενα έτη, οι οποίες θα συμπληρώσουν τις υφιστάμενες δομές και θα αξιοποιήσουν την επιτυχία του υφιστάμενου στρατηγικού πλαισίου.

Γενικές παρατηρήσεις

Επί του παρόντος δεν υπάρχει πρόσθετος προϋπολογισμός για τη «Νεολαία σε κίνηση». Προκειμένου να μην παραμείνει αυτή η νέα στρατηγική στο επίπεδο της ιδέας, είναι απαραίτητο να **δεσμευθούν τα κράτη μέλη** τόσο ότι θα συνεισφέρουν οικονομικά όσο και ότι θα την εφαρμόσουν στις χώρες τους, και ότι θα εγκριθεί συναφής **προϋπολογισμός της ΕΕ**. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεωρήσουν ότι πρόκειται για **μακροπρόθεσμη επένδυση**, όχι μόνο στην εκπαίδευση των νέων, αλλά και στη μελλοντική ευημερία των επιμέρους χωρών αλλά και της ΕΕ συνολικά. Είναι πολύ σημαντικό να συνδεθεί άρρηκτα η «Νεολαία σε κίνηση» με τη συνολική στρατηγική για την ανάπτυξη ώστε να προσελκύσει επαρκείς πόρους και πολιτική δέσμευση. Επιπλέον της χρηματοδότησης για τη «Νεολαία σε κίνηση», ζωτικής σημασίας είναι να συνεχίσουν να λαμβάνουν χρηματοδότηση και πολιτική υποστήριξη τα **υφιστάμενα προγράμματα**, όπως τα Erasmus, Leonardo da Vinci, Comenius, Grundtvig, Νεολαία εν δράσει και Marie-Curie. Τα προγράμματα αυτά έχουν ήδη σημειώσει σπουδαία επιτεύγματα και είναι επιτακτική ανάγκη να μπορούν να συνεχίσουν να ανθούν.

Οι νέοι, ως βασικοί ενδιαφερόμενοι και ειδικοί στα ζητήματα που τους αφορούν, πρέπει επίσης να συμμετέχουν στο σύνολο της διαδικασίας της «Νεολαίας σε κίνηση» και στον **διαρθρωμένο διάλογο** με την ΕΕ, ο οποίος με τη σειρά του συμβάλλει στην ενθάρρυνση και την προαγωγή της ενεργού συμμετοχής στα κοινά. Σε αυτήν περιλαμβάνονται οι διαδικασίες διαβουλεύσεων, η υλοποίηση της στρατηγικής και των συνδεδεμένων προγραμμάτων, η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της και η διατύπωση υποδείξεων για βελτιώσεις στο μέλλον. Επιπροσθέτως, η κοινωνία των πολιτών έχει διαδραματίσει και εξακολουθεί να διαδραματίζει βασικό ρόλο στα ζητήματα των νέων στην ΕΕ και η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να συνεργάζονται στενά με αυτές τις οργανώσεις ώστε να αξιοποιηθεί πλήρως η γνώση και η εμπειρία τους και να αποτραπεί η περιττή αλληλοεπικάλυψη υφιστάμενων προσπαθειών.

Κινητικότητα

Μολονότι η προώθηση της κινητικότητας των νέων στο πλαίσιο της «Νεολαίας σε κίνηση» είναι ευπρόσδεκτη, αναγνωρίζεται το γεγονός ότι θα πρέπει να **ξεπεραστούν πρακτικά εμπόδια και φραγμοί στην κινητικότητα**, όπως προκύπτει από την Πράσινη Βίβλο για τη μαθησιακή κινητικότητα. Μεταξύ των εμποδίων είναι οι δυσκολίες με τις ταξιδιωτικές θεωρήσεις, το γεγονός ότι τα ιατρικά έγγραφα είναι σε διαφορετικές γλώσσες, προβλήματα μεταφοράς (δυνατότητα μεταβίβασης) υποτροφιών κατά τη μετάβαση στο εξωτερικό και το γεγονός ότι ενδέχεται να χρειαστεί πρόσθετη οικονομική ενίσχυση όταν κάποιος μεταβαίνει σε προορισμούς με υψηλότερο κόστος ζωής, όπως η Σουηδία και η Δανία. Η **αναγνώριση του χρόνου στο εξωτερικό και των προσόντων που αποκτήθηκαν από άλλες χώρες της ΕΕ** πρέπει επίσης να προωθηθεί περαιτέρω. Επιπλέον, είναι γενική παραδοχή ότι τα άτομα με **αναπηρίες** αντιμετωπίζουν ακόμη περισσότερους φραγμούς στην κινητικότητα από τα άτομα χωρίς αναπηρίες και ότι θα πρέπει να θεσπισθούν πρόσθετοι μηχανισμοί ώστε να διασφαλίζεται ότι τους παρέχονται οι ίδιες ευκαιρίες όπως σε όλους τους άλλους. Επιπλέον, **οι σπουδαστές με οικογένεια** (δηλαδή με παιδιά) θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν πρόσθετη ενίσχυση για να αντιμετωπίζουν τις ιδιαίτερες προκλήσεις που τους αναμένουν εάν συμμετάσχουν στην εκπαιδευτική κινητικότητα.

Μολονότι η κινητικότητα των σπουδαστών μπορεί να ωφελήσει πολλαπλώς τους συμμετέχοντες, είναι επίσης γενική η παραδοχή ότι, εάν η οργάνωση είναι προβληματική, τότε μπορεί ακόμη και να βλάψει (π.χ. αρνητική εμπειρία μιας νέας κουλτούρας, αισθήματα μοναξιάς και νοσταλγίας κ.λπ.): για τον λόγο αυτόν, πρωταρχικής σημασίας είναι η **υψηλής ποιότητας κινητικότητα** η οποία πρέπει να διασφαλίζεται και να είναι εγγυημένη για τους νέους που συμμετέχουν. Επιπλέον, η «Νεολαία σε κίνηση» εστιάζεται κυρίως στην κινητικότητα των νέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αλλά πρέπει επίσης να τονιστεί η προστιθέμενη αξία της **κινητικότητας για μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης**, και προγράμματα όπως το Comenius πρέπει να προωθούνται καλύτερα στα κράτη μέλη, στους νέους και στους γονείς τους. Η ουγγρική Προεδρία θα ασχοληθεί με την κινητικότητα κατά τη θητεία της και η ευκαιρία αυτή πρέπει να αξιοποιηθεί ώστε να προωθηθεί στο προσκήνιο του διαλόγου.

Μη τυπική εκπαίδευση και συμμετοχή των νέων

Μολονότι η ανεργία των νέων είναι σοβαρό ζήτημα παγκοσμίου επιπέδου το οποίο χρήζει δυναμικής αντιμετώπισης, θα πρέπει να έχουμε κατά νου ότι η κινητικότητα δεν σημαίνει απλώς είσοδο στην αγορά εργασίας· είναι επίσης εξαιρετικά σημαντική για τη **μη τυπική εκπαίδευση** (ΜΤΕ) η οποία με τη σειρά της συμβάλλει στην ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων των νέων. Η ποιοτική κινητικότητα είναι καίρια για την επίτευξη της **διαπολιτισμικής μάθησης, της προσωπικής εξέλιξης και της πολυγλωσσίας** για τους νέους και η «Νεολαία σε κίνηση» θα πρέπει να διασφαλίζει ότι αυτές οι πτυχές χαίρουν της δέουσας προσοχής και υποστήριξης. Η **εκμάθηση γλωσσών**, ιδιαίτερα σε μικρή ηλικία, είναι μείζων παράγοντας που συμβάλλει στην επιτυχή κινητικότητα, καθώς και στην επιτυχή ανάπτυξη άλλων σημαντικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Η «Νεολαία σε κίνηση» εστιάζεται στην απασχόληση ως τελικό αποτέλεσμα και πράγματι η απασχόληση είναι ένα πρόβλημα της εκπαίδευσης, αλλά και της **συμμετοχής των νέων** και της **ενεργού συμμετοχής του πολίτη στα κοινά**. Η βελγική Προεδρία ήταν πολύ σαφής ως

προς την αξία της απασχόλησης των νέων και της μη τυπικής εκπαίδευσης και είναι ζωτικής σημασίας να εξακολουθήσει η «Νεολαία σε κίνηση» να στηρίζει αμφότερες αυτές τις πτυχές. Επιπροσθέτως, η ενεργός συμμετοχή των νέων αυξάνει τις πιθανότητες κινητικότητας και της **συμμετοχής στις δημοκρατικές διαδικασίες**. Το ποσοστό των νέων στις τελευταίες ευρωπαϊκές εκλογές ήταν διπλάσιο μεταξύ των ατόμων που είχαν συμμετάσχει σε πρόγραμμα ανταλλαγής Erasmus σε σύγκριση με άτομα που δεν είχαν συμμετάσχει. Επομένως, τα υφιστάμενα προγράμματα θα πρέπει να εξακολουθήσουν να εστιάζουν στην **ενεργό συμμετοχή του πολίτη** και στην **ανάπτυξη βασικών ικανοτήτων**, στη **μη τυπική εκπαίδευση** και στην **προαγωγή της ευρωπαϊκής κοινωνίας των πολιτών**.

Πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου

Η «Νεολαία σε κίνηση» επιδιώκει την επίτευξη του πρωταρχικού στόχου για μείωση του αριθμού των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα το σχολείο από το 15% στο 10%. Είναι ευπρόσδεκτη αυτή η εξέλιξη, αλλά είναι επίσης σημαντικό να δοθούν ευκαιρίες σε άτομα που εγκατέλειψαν πρόωρα το σχολείο, αλλά στη συνέχεια **επέστρεψαν στην εκπαίδευση σε μεγαλύτερη ηλικία**, ώστε να διασφαλισθεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν προοπτικές κοινωνικής κινητικότητας για τα άτομα αυτά στο μέλλον.

Ανώτερη εκπαίδευση και διαδικασία της Μπολόνια

Παρά ορισμένα λάθη που έγιναν κατά την ανάπτυξη και υλοποίηση της διαδικασίας της Μπολόνια (όπου αντλήθηκαν πολλά διδάγματα), εντέλει απέβη θετική για τους νέους και τις εκπαιδευτικές τους ανάγκες και θα πρέπει να εξακολουθήσει να εφαρμόζεται και στο μέλλον. Η αγορά εργασίας έχει αλλάξει σημαντικά το τελευταίο διάστημα και ως εκ τούτου είναι ουσιώδους σημασίας τα εκπαιδευτικά συστήματα να ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της αγοράς και να εμφανίζουν συνάφεια με τις απαιτήσεις αυτής. Η **αυξημένη και υψηλής ποιότητας συνεργασία μεταξύ ιδρυμάτων ανώτερης εκπαίδευσης και του επιχειρηματικού κόσμου** θα πρέπει να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί, ώστε να διασφαλισθεί ότι η εκπαίδευση που λαμβάνουν οι νέοι εναρμονίζεται με τις γνώσεις, τις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις εμπειρίες που θα απαιτηθούν για να βρουν εργασία. Επιπλέον, σε πολύ μεγάλο βαθμό η ανώτερη εκπαίδευση σήμερα βασίζεται στη θεωρητική γνώση, η οποία και μεν είναι απαραίτητη, αλλά για τους νέους είναι καίριας σημασίας να αποκτούν **πιο πρακτική γνώση και εμπειρία μέσω υψηλής ποιότητας υποχρεωτικές περιόδους άσκησης** (που θα πρέπει να διέπονται από έγκυρο νομικό καθεστώς και να είναι αμειβόμενες ώστε να μπορούν να συμμετέχουν νέοι από όλα τα κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα, και όχι απλώς να αντικαθιστούν μόνιμες θέσεις εργασίας). Επιπλέον, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί περαιτέρω και να υποστηριχθεί η **επιχειρηματικότητα στην ανώτερη εκπαίδευση**.

Επαγγελματική εκπαίδευση & κατάρτιση

Οι ανάγκες της αγοράς εργασίας δεν αφορούν μόνο τους νέους με πανεπιστημιακό τίτλο, και είναι απαραίτητο να αναγνωριστεί και η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) ως μείζων παράγοντας για την επιτυχή μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία, και επίσης είναι απαραίτητο να **προαχθεί η κινητικότητα για όλους τους νέους**. Συχνά δεν δίδεται επαρκής προσοχή στην EEK και κάτι πρέπει να γίνει για να **αυξηθεί το κύρος και η αναγνώριση** αυτού του είδους εκπαίδευσης ώστε να προσελκύσει περισσότερους νέους. Επιπλέον, θα πρέπει να υπάρξουν οι κατάλληλες υποστηρικτικές δομές για τους νέους

σπουδαστές ΕΕΚ που φοιτούν στο εξωτερικό και το πρόγραμμα **Leonardo da Vinci** θα πρέπει να προωθηθεί περαιτέρω ώστε να προβληθεί περισσότερο και να αυξηθεί η συμμετοχή σε αυτό.

Υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ του τρόπου που συμμετέχουν τα άτομα στην κοινωνία και του επιπέδου εκπαίδευσης που διαθέτουν. Πολύ συχνά η **συμμετοχή στο πολιτικό γίνεσθαι** και η **ενεργός συμμετοχή στα κοινά** κυριαρχείται από πανεπιστημιακούς φοιτητές σε σύγκριση με άλλους νέους. Η προώθηση και αύξηση της αναγνώρισης της ΕΕΚ θα συμβάλει, ως εκ τούτου, στη διασφάλιση ότι ένα ευρύτερο φάσμα νέων από ποικίλα περιβάλλοντα και εμπειρίες θα αποκτήσουν την αυτοπεποίθηση και τις ικανότητες να καταστούν ενεργοί πολίτες και να ενδιαφερθούν για τα πολιτικά ζητήματα που επηρεάζουν τη ζωή τους.

Συμπέρασμα

Σε τελική ανάλυση, οι πιο σημαντικοί παράγοντες της εκπαιδευτικής κινητικότητας είναι η διασφάλιση της υψηλής ποιότητας, ενώ θα πρέπει παράλληλα να είναι προσιτή για όλους τους νέους. Η ΕΕ πρέπει, επομένως, να ενθαρρύνει περισσότερα κράτη μέλη να υπογράψουν τον χάρτη ποιότητας για την κινητικότητα της Επιτροπής.